

چگونه آندرسن «آندرسن» شد

O شیما ملاصالحی

تا از شخصیت برجسته ادبیات کودکان، هانس کریستیان آندرسن که دوپست ساله شد، تحلیل کند. بزرگ‌ترین طرح شورا برای برگزاری روز جهانی کتاب کودک هم همین مراسم بود.»

دبیر شورای کتاب گفت: «بزرگداشت آندرسن، مرحله‌ای در میان راه است: حرکتی برای ترویج خواندن برای این در میان راه است که این اتفاق جنبه آموزشی و پژوهشی دارد و جنبه تفریحی ندارد. هدف این است که بخش‌هایی از این بزرگداشت، الگوبرداری شود و این الگوها برای انجام کارهای مشابه در زمینه ترویج کتاب و کتابخوانی مورداستفاده قرار گیرد که امیدواریم این اتفاق بیفتد.»

پس از سخنرانی انصاری، دکتر محمد توکل، مدیر یونسکو در ایران، در مورد اهمیت کودک، نوجوان و جوان در برنامه‌های یونسکو گفت: «مهم‌ترین دلیل حضور من در این جا، اعلام همراهی یونسکو با این اقدام، یعنی معرفی شخصیت‌ها و مفاخر فرهنگی و علمی جهان، به منظور تجلیل از نقش آن‌ها در خلق و توسعه دانش و تمدن بشری است. یونسکو با تأکید بر فرهنگ علم و آموزش، به تفاهم و صلح و هم‌زیستی و همکاری می‌اندیشد. اهمیت کتاب و داستان، به خصوص در مورد کودکان، با این هدف اساسی یونسکو همراه است که برای ساختن جهانی صلح‌آمیز و سرشار از دوستی، باید انسان‌ها در هر سنی که هستند، در پی آن باشند که به جای دشمنی و جنگ، به صلح، همکاری و همفکری بیندیشند.

توکل افزود: «خوشبختانه، تحقیقات فراوانی در زمینه قصه‌های

- پخش فیلم

مراسم بزرگداشت آندرسن با ادای احترام و خوشامدگویی به حضار آغاز شد و بعد نوش‌آفرین انصاری، به بیان ضرورت برپایی بزرگداشت پرداخت. او گفت: «در سال ۲۰۰۵ میلادی (سال ۱۳۸۴ شمسی) شورا با یک طرح جهانی همراه شد

بزرگداشت دوپستیمین سال تولد هانس کریستیان آندرسن، به همت شورای کتاب کودک، ساعت ۱۶ روز دوشنبه ۱۵ فروردین ۸۴، در خانه هنرمندان برگزار شد و برنامه‌های این بزرگداشت در قالب کارگاه‌های تخصصی، نمایشگاه‌ها و فعالیت‌های ترویجی، تا سه روز ادامه داشت.

کارگاه تخصصی: ۱۶ فروردین ماه

۸۴

- آشنایی با زندگی هانس کریستیان آندرسن
- آموزه‌های دینی در آثار آندرسن
- ورود آندرسن به ایران (بررسی ترجمه آثار آندرسن)
- بررسی اشعار آندرسن

کارگاه تخصصی: ۱۷ فروردین ماه

۸۴

- ترویج آندرسن در جهان و ایران
- انواع و گونه‌های ادبی در آثار آندرسن (بررسی ساختار آثار)
- نقد اثر (پری دریایی)
- نقد اثر (سایه)

نمایشگاه‌ها: ۱۶ و ۱۷ فروردین ماه:

- آثار منتخب تصویری بزرگسالان
- آثار منتخب نقاشی‌های کودکان و نوجوانان
- مجموعه آثار ادبی و هنری آندرسن (فارسی و لاتین)

فعالیت‌های ترویجی:

- قصه‌گویی
- نمایش خلاق
- ساخت کاغذ و برش

نوش آفرین انصاری:

بزرگداشت آندرسن، مرحله‌ای در میان راه است:

حرکتی برای ترویج خواندن برای این در میان راه است

که این اتفاق جنبه آموزشی و پژوهشی دارد

و جنبه تفریحی ندارد

شخصیت‌های داستان‌های
آندرسن و استفاده خلاق از عناصر
و کیفیت‌های بصری اشاره کرد.
(۲) بخش آثار و
دست‌نوشته‌های کودکان و
نوجوانان:

این بخش را دو گروه داوری
کردند. گروه بررسی آثار و
دست‌نوشته‌های کودکان و

نوجوانان شورای کتاب کودک که هماهنگی آن
برعهده خانم بینا بود و گروه مجله «عروسک
سخنگو» که زری نعیمی، مسئول هماهنگی آن
بود. در این بخش ۶۴۰ اثر در دفتر دبیرخانه ثبت
گردید که دوسوم آثار، در قالب‌نامه به آندرسن و بقیه
در قالب شعر، کتاب‌سازی، تغییر در پایان
داستان‌های آندرسن، تلفیق داستان‌ها و زندگی‌نامه
همراه با تصویر، کلاژ، تصاویر کامپیوتری و یک
موردنت‌سازی بود.

این دست‌نوشته‌ها گروه سنی ۱۵ تا ۸ سال را
فرامی‌گرفت. تمام این بچه‌ها فراخوان را فرصتی
دانستند برای درد دل صمیمی با آندرسن، همسانی
و همدلی با او و شخصیت‌های داستانی‌اش.
کودکان و نوجوانان در این آثار، صادقانه از آندرسن
تشکر کردند. از بین آثار و دست‌نوشته‌های ارسالی
کودکان و نوجوانان، هیأت داوران ۱۴ اثر را برگزیده
و ۱۱ اثر را قابل تقدیر اعلام کردند. مهم‌ترین دلایل
انتخاب آثار، علاوه بر معیارهای ادبی، ارتباط با
موضوع فراخوان و تقلیدی نبودن آثار بود.

(۳) بخش مسابقه تصویرگران بزرگسال:
داوری این بخش، به همت کمیته داوری

در انتهای برنامه، بیانیه هیأت داوران قرائت
شد. در این بیانیه آمده است:

مجموع آثار ارسالی، در پنج بخش مورد داوری
قرار گرفت.

(۱) بخش نقاشی کودکان و نوجوانان به داوری
کیوان عسگری، مانلی منوچهری، مانیستا کازرونی،
حافظ میرآفتابی، علی بوذری، شعله مهلوجی و
مسعود نصری:

در این بخش ۷۱۵۲ نقاشی از کودکان و
نوجوانان ایرانی و ۳۸۳ نقاشی از کودکان غیرایرانی
در دفتر دبیرخانه ثبت گردیده است. برای کودکان
غیرایرانی کمیته ملی یونسکو در ایران، فراخوان را
به کشورهای عضو، ارسال کرد و از پاکستان،
قرقیزستان، ترکیه، رمانی و اندونزی نقاشی‌ها به
دست هیأت داوران رسید.

از مجموع این آثار ۱۹۵ اثر کودکان ایرانی و ۳۳
اثر کودکان غیرایرانی، برای ارائه در نمایشگاه
انتخاب شد و از میان آثار نمایشگاهی ۲۲ اثر ایرانی
و ۳ اثر غیرایرانی مورد تقدیر قرار گرفت. از
مهم‌ترین دلایل انتخاب آثار می‌توان به وجود
تخیل و خلاقیت در زاویه دید ترسیم فضا و

ایرانی، از سال‌ها پیش در کشور ما
آغاز شده است و در این میان باید از
صبحی، صمد بهرنگی، مرادی
کرمانی و... یادکرد که سهم به‌سزایی
در معرفی و گسترش ادبیات کودکان
و نوجوانان کشورمان داشتند.
در ادامه، کارل یول نیلسن، سفیر
دانمارک، پشت تریبون جا گرفت و به
سخنرانی به زبان انگلیسی پرداخت و
خانم انصاری پیام وی را ترجمه کرد.

نیلسن گفت: «خیلی خوشحالم از این که این
جمعیت بزرگ را می‌بینم و همیشه با شنیدن نام
آندرسن، نوعی شادی مرا فرا می‌گیرد و وقتی
کودکان را می‌بینم و احساس می‌کنم که در ایران
هم، خواندن آثار آندرسن رواج دارد، احساس غرور
می‌کنم. در دانمارک، از کودکی خواندن قصه‌های
آندرسن در میان ما شروع می‌شود و در حال حاضر
هم آندرسن پرخواننده‌ترین نویسنده جهان
محسوب می‌شود. این اتفاق مرا به این باور
می‌رساند که او دین خود را نسبت به آن چه
رئیس‌جمهور شما «گفت‌وگوی تمدن‌ها» نامیده، ادا
کرده است.»

پس از سفیر دانمارک، دبیر اجرایی
فرهنگ‌نامه کودکان و نوجوانان، توران میرهادی، در
مورد آندرسن و آثار او توضیحاتی داد. میرهادی
گفت: «آندرسن در ترکیب زمان‌ها، آمیختن فانتزی
و واقعیت و نیز خلق ماجراهای باورنکردنی استاد
است، اما حرف اول را در تمام داستان‌های او
انسانیت می‌زند. انسانیت ناب و وارسته از زمان و
مکان و زنجیرهای قواعد و آداب.»

آندرسن و شورای کتاب کودک انجام گرفت. داوران این بخش توران میرهادی، منصوره راعی، ثریا قزل‌ایاغ و زهره قایینی بودند.

۱۰۲ تصویرگر حرفه‌ای و غیرحرفه‌ای از دانشجویان هنر، ۱۳۳ اثر به این بخش فرستادند که در دفتر دبیرخانه ثبت گردید. هیأت داوران در این بخش ۵ اثر را شایسته‌سرویس و ۳ اثر را قابل تقدیر شناخت.

نگاه متفاوت به آثار آندرسن، تکنیک قوی روایی، استفاده از عناصر تصویرگری شرقی، به ویژه ایرانی، طنز ظریف و هنرمندانه تصویرگران، تجلی تخیل داستانی در شیوه‌های تصویری روایی - ایرانی، برای انتقال حس داستان به شیوه‌ای برانگیزاننده، از مهم‌ترین دلایل انتخاب این آثار بوده است.

۴) بخش مسابقه مقاله‌های پژوهشی، به داوری پرناز نیری، زهرا شیرازی، شهرام اقبال‌زاده، مسعود ناصری و فروغ جمالی:

در این بخش ۱۷ اثر در دفتر دبیرخانه مراسم بزرگداشت آندرسن ثبت گردید. در برخی مقالات این مجموعه، تلاش ارزشمندی در جهت شناسایی آثار آندرسن انجام گرفته است. برخی به ارزش و اهمیت آندرسن و آثار او و برخی به مضامین و ساختار آثار و نیز به مطابقت و مقایسه آنها با آثار شعرا و نویسندگان دیگر پرداختند. متأسفانه هیچ‌یک از مقالات، ویژگی کامل یک مقاله پژوهشی را نداشت و به مرحله دریافت جایزه آندرسن نائل نشدند.

هیأت داوران با سپاس از تلاش همه پژوهشگران، ۵ مقاله را شایسته تقدیر دانست. همچنین در بخش خارج از مسابقه، به یک اثر لوح تقدیر داده شد. یادآور می‌شوم از اولین اقدامات کمیته بزرگداشت آندرسن، تهیه پایگاه اطلاعاتی جامع از آثار و مقالات و زندگی او بوده است که

قزل‌ایاغ:

وجه دیگر تلاش آندرسن،

در درگیر کردن شخصیت‌ها

و قهرمان‌هایش در بازی است.

در کم‌تر قصه‌ای این میل پنهان

به بازی که در وجود خود او

نهفته است، به شکل آشکار

دیده می‌شود.

هم چنین محیط برخی از

قصه‌های او،

جهان اسباب‌بازی‌هاست

دانشور بود که نشانگر لطف و توجه وی به کودکان و نوجوانان ایران است. در اغلب این پیام‌ها مسائل جهانی از جمله نگاه انتقادی به وضعیت پررنج انسان‌ها در جامعه امروز و رنج‌ها و محرومیت‌های کودکان و نوجوانان، مدنظر قرار گرفته است.

هیأت داوران ۶ پیام را شایسته‌سرویس آندرسن و یک پیام را قابل تقدیر اعلام کرده است. بارزترین دلایل انتخاب، علاوه بر مضمون انسانی در کوتاهی و رسا بودن پیام، ارتباط داشتن با موضوع فراخوان و قابلیت‌های ادبی بوده است. در ضمن، کمیته برگزاری مراسم بزرگداشت آندرسن، خود را موظف می‌داند از کلیه مترجمانی که به این مناسبت ترجمه‌های خود را ارسال کردند، صمیمانه تشکر و قدردانی کند. مجموعه این ترجمه‌ها به طور بایسته چاپ و منتشر خواهد شد.

در پایان، شورای کتاب کودک و کمیته بزرگداشت مراسم آندرسن، نسبت به تداوم فعالیت برای شناساندن نویسندگان کودک و نوجوان، ابراز امیدواری کردند.

سپس جوایز برگزیدگان به شرح زیر توزیع شد:

○ برگزیدگان بخش نقاشی، خارج از ایران:

- آردا مایر، ۷ ساله از ترکیه

- ماریس دورنی لیس، ۱۲ ساله از رمانی

- آلاماد عبدالرحمان ویج آیدوسوف، ۱۴ ساله از

قرقیزستان

○ برندگان مسابقه «هانس کریستیان

آندرسن» در بخش مسابقه بزرگسال:

- اهدای تندیس و لوح تقدیر به سیمین دانشور،

احمد سمنانی، جبار شافعی‌زاده، فاطمه مظفری‌نژاد،

محمدرضا یوسفی، احمد اکبرپور و مریم کوچکی.

- اهدای لوح تقدیر به لاله جعفری

○ برندگان مسابقه هانس کریستیان آندرسن

در بخش تصویرگری بزرگسالان:

- اهدای تندیس و لوح تقدیر به فرشید شفیعی،

امیدواریم پژوهشگران، با استفاده از این امکان، آندرسن را در حیطه تفکر ملی و جهانی، مورد شناخت قرار دهند.

۵) بخش پیام نویسندگان و شعراء، به داوری پرناز نیری، ژاله فروهر، زهرا شیرازی، فرشته سنگری و فروغ جمالی:

در این بخش ۳۴ پیام به دفتر دبیرخانه ارسال و ثبت شده است. این پیام‌ها از سوی نویسندگان شناخته شده و نیز از سوی علاقه‌مندان به آثار آندرسن ارائه گردید.

هیأت داوری، نوع دوم پیام را هم که متعلق به علاقه‌مندان بود، مورد بررسی قرار داد. اکثر پیام‌ها به شکل نامه به آندرسن و برخی در اشکال شعر، داستان، خاطره و نمایش‌نامه ارسال شد. وجه افتخارآمیز این بخش، پیام بانوی نویسنده، سیمین

زهرة قائینی:

آندرسن با آمیختن زبان

شفاهی و نوشتاری،

ریخت جدیدی از گفتمان روایی را

پایه گذاشت. به همین دلیل،

آثار وی نه تنها در دانمارک،

بلکه در سراسر جهان

جزو آثار کلاسیک ادبیات کودکان

به شمار می رود

محوری در آثار آندرسن، نوعی شگفتی و بازی است. چگونه ذهن خلاق او باور داشته است که خوانندگانش می توانند با یک فانوس فرسوده، شیشه شکسته، میخ زنگ زده، یقه و کش جوراب، چوب کبریت، ناقوس کلیسا، قلق، سوزن رفوزنی، قوری، لنگه دستکش، سرلوله، جلیقه و چکمه کهنه، توپ و فرفره، قطره آب، بادشمال و جنوب، سایه، فندک و شمع همذات پنداری کنند؟ مگر این که ذهن خلاق، از آن کودکی بازیگوش باشد.»

قزل ایاغ ادامه داد: «وجه دیگر تلاش آندرسن، در درگیر کردن شخصیتها و قهرمان هایش در بازی است. در کم تر قصه ای این میل پنهان به بازی که در وجود خود او نهفته است، به شکل آشکار دیده می شود. هم چنین محیط برخی از قصه های او، جهان اسباب بازی هاست. در داستان سرباز سربی کوچک، شخصیت محوری، سربازی یک پاست که از درون جعبه سربی حاوی ۱۲ سرباز سربی اسباب بازی سر بر می آورد و دلباخته می شود. در داستان قلق، فضا اتاق اسباب بازی است و قلق پر از سکه مغرور که سرانجام می افتد و می شکند و سکه هایش را می پراکند.

در داستان خیمه شب بازی، ماجرای جان گرفتن عروسک ها، دوباره مطرح می شود. در داستان اتاق بازی کودکان، پدر بزرگ با سرلوله، لنگه دستکش، کلید و چکمه کهنه، نمایش به راه می اندازد.»

قزل ایاغ افزود: «یکی از ظریف ترین شوخ طبعی های زبانی آندرسن را می توان در قصه «سایه» باز شناخت. تخیل بی همتای آندرسن به گونه ای است که گویی او چون کودکی بازیگوش، اما فرزانه با اشیا و پدیده ها، سرگرم بازی است.»

انتخابی، مرضیه آرندی، غزل جناب، نگار عرب زاده، پریسا پزشک پور، زهره ظریفی، مسیح رحمانی، رومینا رادبه و علی جنتی.

اهدای لوح تقدیر به برخی دیگر از برگزیدگان سپس ثریا قزل ایاغ، در سخنانی با عنوان «آندرسن، کودک - فرزانه ای بازیگوش»، بخش دوم مراسم را آغاز کرد:

«هانس فرزند پدري است که روزهای یکشنبه، او را با خود به جنگل می برد و به او اجازه

دکتر محمد توکل:

یونسکو با تأکید بر فرهنگ علم و آموزش،

به تفاهم و صلح و همزیستی و همکاری می اندیشد.

اهمیت کتاب و داستان، به خصوص در مورد کودکان،

با این هدف اساسی یونسکو همراه است

که برای ساختن جهانی صلح آمیز و سرشار از دوستی،

باید انسان ها در هر سنی که هستند،

در پی آن باشند که به جای دشمنی و جنگ، به صلح،

همکاری و همفکری بیندیشند

می دهد که در اطراف پرسه بزند. او نوه پدر بزرگی است که مردم او را نیمه دیوانه می خوانند؛ چرا که همیشه در کنجی می نشست. با همین مرور اندک بر زندگی آندرسن، می توان باور کنیم که آن چه اهمیت دارد، عمق کودکی کردن است، نه طول آن و این که بپذیریم داستان های آندرسن، همگی حدیث نفس اوست.»

قزل ایاغ افزود: «انتخاب شخصیت های

محمدعلی بنی اسدی، حسن عامه کن، گلبرگ کیانی و فریده شهبازی

اهدای لوح تقدیر به عاطفه شفیعی راد، مانلی منوچهری و اعطیه بزرگ سهرابی

○ برندگان مسابقه هانس کریستیان آندرسن در بخش پژوهش:

اهدای تندیس و لوح تقدیر به شهرام رجب زاده، مانلی منوچهری، ژاله فروهر، پروانه ضیایی، رایکا بامداد، پوپک نیک طلب و نماینده

کمیته پژوهش انجمن دوستداران ادبیات کودکان اصفهان

- خارج از بخش مسابقه، برای

تدوین پایان نامه کارشناسی ارشد کتابداری با موضوع «بررسی تطبیقی

آثار آندرسن و صمد بهرنگی»، با اهدای لوح، از مینا اخباری آزاد تقدیر شد.

○ برندگان مسابقه «هانس کریستیان آندرسن» در بخش نقاشی

کودکان ایران:

اهدای پلاک نقره و لوح تقدیر به آرتا خسروی، رضا طلاکوب، فاطمه

زمانی، مینا حسینی، امیرحسین حسینی، آرتا میرآفتابی، بنیامین

بهداران، مینا فاطمی، امیر میرفارس، عرفان پروانه، آرش عابدینی، شمیم

میرزابابایی، پانته آهاشمی، فرناز حاجی مصطفی زاده، پارسا مقصودی، محمدمتین کازرونی،

آرین اکرمی، پروین رئیسی، پیمان باطنی، لیلا پارسایی، روشنگر داودی و سامان منتظری.

○ برگزیدگان در بخش دست نوشته های کودکان و نوجوانان:

اهدای پلاک نقره و لوح تقدیر به سیده افروز عرضه گر، وداد لقای فر، زینب آقابراری، احمدرضا

چگینی، بهار چمن کار، صفورا مولایی، پیروز

پس از قزل‌ایاغ، زهره قایینی دربارهٔ آندرسن گفت: «آندرسن با آمیختن زبان شفاهی و نوشتاری، ریخت جدیدی از گفتمان روایی را پایه گذاشت. به همین دلیل، آثار وی نه تنها در دانمارک، بلکه در سراسر جهان جزء آثار کلاسیک ادبیات کودکان به شمار می‌رود.»

وی افزود: «داستان «سرو چه می‌گفت؟» یکی از نخستین داستان‌های آندرسن به زبان فارسی است که در سال ۱۳۱۰، در نشریهٔ افسانه منتشر شد. افسانه عنوان جزوه‌هایی کوچک بود که داستان‌های گوناگونی را در برمی‌گرفت و محمد رضانی، پدر کتاب ایران، هفته‌ای یک بار از سال ۱۳۰۶ تا ۱۳۱۱ آن را منتشر می‌کرد. رد داستان‌های آندرسن را بعد از نشریهٔ افسانه، در مجموعه «خواندنی‌های کودکان، افسانه‌ها»، به ترجمهٔ علی‌نقی وزیری، در سال ۱۳۱۷ می‌توان یافت. در این مجموعه که از نخستین مجموعه‌های خردسالان است، تک اثر دیگری از آندرسن، به نام «جوجه اردک زشت» منتشر شده است.»

قایینی در بخش دیگری از سخنانش گفت: «در سال ۱۳۲۰، مجموعه‌ای از داستان‌های آندرسن با عنوان «قوهای وحشی» منتشر شد که در آن داستان‌های بلبل، سنگ چخماق، قوهای وحشی، و لباس نو امپراتور به چاپ رسید. سپس در سال ۱۳۲۲، ارباب، ده داستان از آندرسن را در کتابی به نام «۱۰ داستان طلایی» ترجمه کرد. ارباب در سال‌های بعد هم یعنی در سال‌های ۱۳۳۴ و ۱۳۳۶، قصه‌های آندرسن را در دو جلد منتشر کرد.»

قایینی ادامه داد: «از نیمه‌دوم دهه ۳۰ که شمار کتاب‌ها در بازار کتاب کودکان در ایران، رو به فزونی رفت، مجموعه کتاب‌های آندرسن، به دو دلیل به صورت مستقل منتشر شد. اول این که آندرسن به عنوان داستان‌سرای بزرگ کودکان در ایران شناخته‌تر می‌شد و دوم این که ناشران به سبب برخی تفاوت‌های سرشتی داستان‌های آندرسن با افسانه‌های ملل، تلاش می‌کردند این داستان‌ها را به صورت مجموعه‌ای جداگانه منتشر کنند. از دهه ۴۰ به بعد، با پیشرفت صنعت چاپ، به ویژه رواج چاپ رنگی در ایران و همچنین فراهم شدن امکاناتی برای ناشران که کتاب‌های خود را با کیفیتی عالی در خارج ایران چاپ می‌کردند، داستان‌های آندرسن به شکل تک‌داستان، با تصویرهای بزرگ رنگی و چشم‌گیر که معمولاً از ترجمه‌های خوبی هم برخوردار نبود، منتشر شد.»

قایینی روند انتشار قصه‌های آندرسن در نشریات را چنین بازگو کرد:

«در دهه ۲۰، در ستون نشریات بزرگسالان، هم‌چون «اطلاعات هفته»، نشریه «قرقی»، «نشریه دانش‌آموز» که برای دانش‌آموزان منتشر می‌شد و سپس نشریه نوباوگان، داستان‌های آندرسن به طور پراکنده منتشر می‌شد. کیهان بچه‌ها و اطلاعات کودکان هم از جمله نشریاتی بودند که داستان‌های آندرسن را به صورت کمیک استریپ به چاپ رساندند.»

وی در مقایسه ادبیات کودکان ایران با دانمارک گفت: «در سنجش ادبیات کودکان ایران با آثار آندرسن، آثار صمد بهرنگی بیش از همه به آثار آندرسن شباهت دارد. اگرچه هیچ شهادی بر استفاده آگاهانه صمد، از شیوه کار آندرسن وجود ندارد، در برخی از آثارش هم‌چون الدوز و کلاغ‌ها و الدوز و عروسک سخنگو، صمد بن‌مایهٔ انسانه‌ها را

با تخیل خودآمیخته که همان شیوه‌ای است که آندرسن در آثارش به کار گرفته. این دو نویسنده به ادبیات کودکان تربیت بخشیدند؛ آندرسن در گسترهٔ جهانی و صمد در گسترهٔ ملی. البته صمد نتوانست به آن جایگاهی که آندرسن در جهان دست یافت، برسد. به این دلیل روشن که در کشور دانمارک، از یک نویسنده ۲۳ ساله، هم‌چون هانس کریستیان آندرسن، آن‌چنان پشتیبانی می‌شود که آثار او در دنیا جاودانه می‌شود، در حالی که در ایران، به سبب فقدان دموکراسی، نویسندهٔ خلاق هم‌چون صمد بهرنگی که استعداد خود را در نویسندگی برای کودکان نشان داد، در جامعهٔ سیاست‌زدهٔ آن دوران، ادبیات کودکان را ابزاری برای مبارزهٔ سیاسی می‌بیند.»

قایینی در خاتمه گفت: «اکنون ۱۴۰ سال از انتشار نخستین اثر آندرسن در دانمارک و ۷۴ سال از انتشار ترجمه آن در ایران می‌گذرد، ولی هنوز ادبیات کودکان ما نتوانسته روی پای خود بایستد. تاریخ تنها از یک چیز با ما سخن می‌گوید و آن هم این که آندرسن در یک موقعیت تاریخی آندرسن شد. بد نیست که ما هم این موقعیت تاریخی را برای نویسندگانمان فراهم کنیم.»

در پایان این مراسم، کیوان عسگری، به سخنرانی دربارهٔ کاغذهای برش داده شده و معرفی آثار تجسمی آندرسن پرداخت. عسگری گفت: «حدود ۲۰۰۰ سال پیش، چینی‌ها برای اولین بار برش‌های کاغذ را تجربه کردند. در زمان آندرسن، اروپایی‌ها تحت تأثیر سفالینه‌های سیه‌فام یونان باستان، شروع به برش پرترهٔ افراد ثروتمند کردند که آندرسن به تعالی آن پرداخت. موضوعاتی که آندرسن انتخاب می‌کند، موضوعات متنوعی است و عناصر تصویری و نمادهایی که در اکثر کارهای او تکرار می‌شود، در فضاهای متفاوتی طرح می‌شود؛ به طوری که در کارهای وی، دچار یکتاخستی نمی‌شویم.»

عسگری افزود: از دیگر جذابیت‌های کارهای آندرسن، استفاده از تصاویر ساختمان‌های بلند است که به نظر می‌آید از لحاظ معماری، ساختمان‌های زادگاه آندرسن را تداعی می‌کنند. برخی از دیگر ویژگی‌های تصویری آندرسن را هم می‌توان در ترکیب عناصر ریتمیک منظم و توجه زیاد به وجوه فرم‌های رایج، قرارگیری فضای منفی و مثبت و حتی ساخت فضای مثبت از روی نوع منفی آن، ساخت فضاهای مختلف با عناصر تصویری ثابت و مهارت و خلاقیت در ابداع، خلاصه کرد.»

